

Eduskunnan suurelle valiokunnalle

Lausunto U-kirjelmästä 72/2021 ja E-kirjeestä 125/2021 vp "Basel III - standardien täytäntöönpano"

Eduskunnan suuri valiokunta on pyytänyt Finanssivalvonnilta kirjallista lausuntoa otsikossa mainitussa asiassa. Finanssivalvonta kiittää lausuntopyyntöä ja lausuu asiasta seuraavaa:

Basel III -pankkipaketin vaikutuksista on käyty runsaasti keskustelua. Basel III -uudistusten on muun muassa esitetty vaikeuttavan suomalaisten pk-yritysten lainansaantimahdollisuuksia sekä kiristävän asunto-osakeyhtiöiden ja RS-rahoituksen vakavaraisuuskohtelua. Finanssivalvonta katsoo, että uudistusten vaikutusten mekanismi ei ole näin yksinkertainen ja paketin vaikutukset vaihtelevat pankkikohtaisesti huomattavasti, kuten alla on tarkemmin esitetty.

Basel III -uudistuksen kokonaisvaikutuksista

Finanssivalvonta on laatinut alustavia arvioita ehdotettujen Basel-uudistusten vaikutuksista. Finanssivalvonnan laskelmissa ei ole kuitenkaan ollut mahdollista huomioida kaikkia komission ehdotukseen sisältyviä EU-spesifejä ehdotuksia, jotka pienentävät uudistuksen vaikutuksia, ja arvioita voidaan siten pitää ylärajana pankkipaketin vaikutuksille.

Alustavien laskelmien mukaan Suomen pankkisektorin yhteenlasketut, keskimääräiset pääomavaatimukset voivat kasvaa nykytilanteesta uudistukseen sisältyvien siirtymäaikojen päätyttyä arviolta viidellä miljardilla eurolla tarkoittaen enintään noin 15 prosentin kasvua euromääräisissä vakavaraisuusvaatimuksissa.

Kuten alla olevasta taulukosta nähdään, pääomavaatimusten kasvu painottuu sisäisiä malleja käyttäviin pankkeihin (IRB-pankit alla) ja johtuu näiden pankkien kohdalla merkittävilta osin kokonaisriskipainolattiaa (output floor) koskevasta uudistuksesta. Standardimalleja käyttäville pankeille (SA-pankit alla) Basel III -pankkipaketin uudistuksilla ei käytännössä ole pääomavaateita kohottavaa vaikutusta.

Pankkipaketin vaikutukset keskittyvät sisäisiä malleja käyttäviin pankkeihin

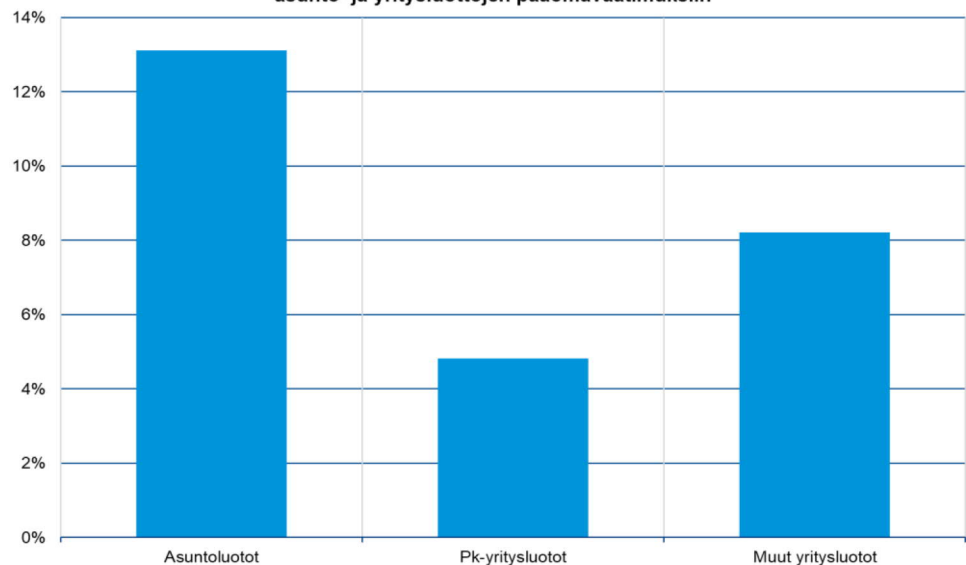
	Pääoma-vaatimukset lähtötilanteessa, MEUR	Luotto-riski	Operatiivinen riski	Markkina- ja CVA-riski	Output floor	Pääoma-vaatimusmuutosten jälkeen	Muutos yhteensä	%
YHTEENSÄ	33 252	-835	662	1 498	3 802	38 379	5 127	15,4 %
IRB-pankit	31 274	-760	642	1 543	3 802	36 500	5 227	16,7 %
SA-pankit	1 979	-75	20	-45	0	1 879	-100	-5,0 %

Finanssivalvonnan laskelmien mukaan suomalaiset pankit täyttäisivät tämänhetkisin omilla varoillaan kaikki uudet Basel III -vaatimukset. Vaikka vaikutukset nousisivat Finanssivalvonnan laskelmien ylärajalle, pankeilla ei siis olisi tarvetta kerätä lisää omia varoja näiden vaatimusten täyttämiseksi.

Basel III -uudistusten vaikutuksesta yritys- ja asuntolainoitukseen

Finanssivalvonnan laskelmien mukaan (ks. kuvio alla) Basel III -uudistuksen vaikutukset kohdistuvat Suomessa ennen kaikkea suomalaisten asuntoluottojen pääomavaatimukseen pk-yritysluottoihin kohdistuvien vaikutusten jäädessä alle viiden prosentin. Finanssivalvonnan laskelmat eivät siten tue väitteitä, että Basel III -uudistuksilla olisi merkittäviä vaikutuksia pk-yritysten lainoitukseen. Myöskään pankkien kyky rahoittaa vihreää siirtymää ei ole uhattuna Basel III -uudistusten vuoksi.

Basel III -uudistusten arvioidut vaikutukset suomalaispankkien suomalaisten asunto- ja yritysluottojen pääomavaatimuksiin

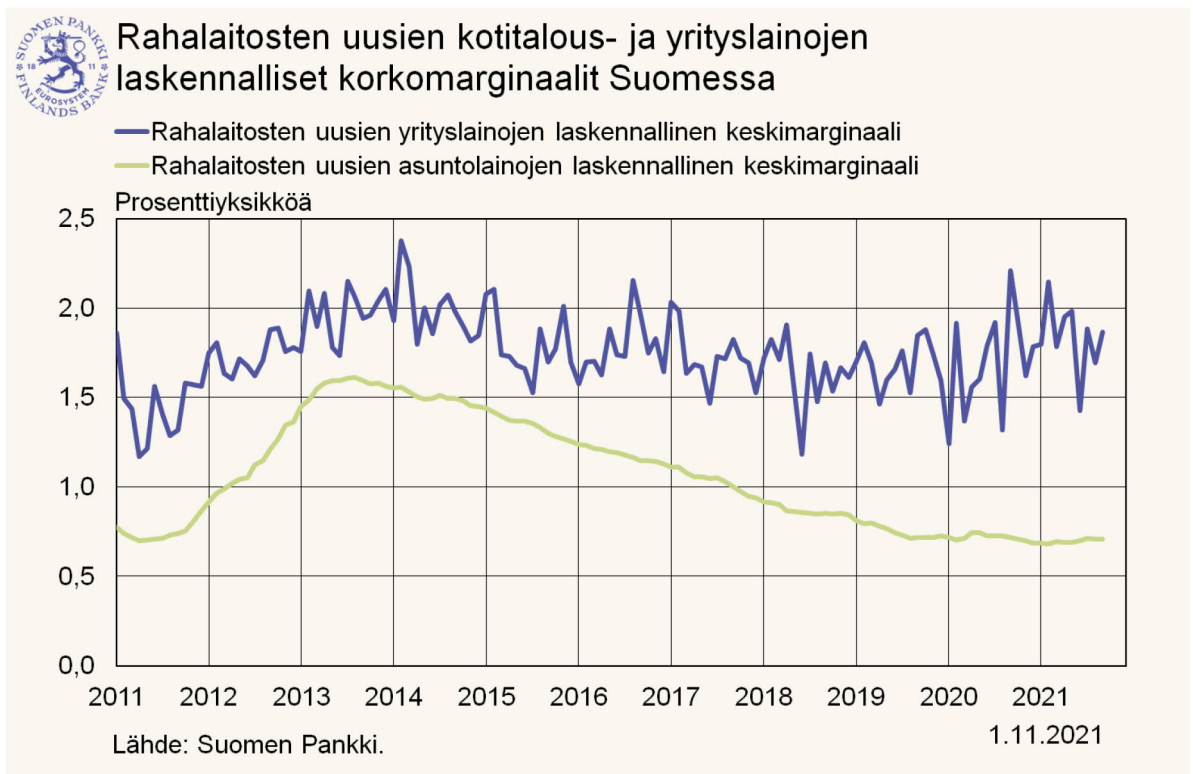
Lähde: Finanssivalvonta

15.12.2021
 SP/FIVA-EI RAJOITETTU
 Julkinen

FIVA 51/01.01.01/2021

Voimassa olevan sääntelyn mukaisesti taloyhtiölainat rinnastuvat riskipainoiltaan pääosin asuntoluottoihin. Finanssivalvonta toteaa, ettei Basel III -uudistuksiin sisälly tätä koskevia muutoksia. Vaikutukset asuntoluottojen pääomavaatimukseen syntyvät kokonaisriskipainolattiaa koskevasta uudistuksesta.

Suomen pankin tilastoihin perustuen (ks. alla) aiemmatkaan merkittävät sääntelyuudistukset ja niiden myötä kasvaneet pääomavaatimukset eivät ole viimeisen kymmenen vuoden aikana vaikuttaneet erityisemmin asunto- tai yritysluottojen laskennallisiin korkomarginaaleihin.

Tämä kertoo ennen kaikkea siitä, että lainojen hinnoitteluun vaikuttaa moni muukin asia kuin sääntely, kuten esimerkiksi kilpailutilanne, pankin kulurakenne, asiakkaaseen liittyvä tuottopotentiali muista tuotteista ja pankin sisäinen pääoma-allokointi. Suomalaiset asunto- sekä yrityslainojen marginaalit ovat myös Euroopan keskuspankin keräämien rahoitustilastojen valossa eurooppalaisessa vertailussa matalimpien joukossa.

Basel III -uudistukset on tärkeä saattaa voimaan Baselin standardien mukaisesti

Finanssivalvonta tukee valtioneuvoston kantaa. Uudistuksen arvioidut vaikutukset yritys- tai asuntorahoitukseen Suomessa eivät puolla tarvetta

15.12.2021
SP/FIVA-EI RAJOITETTU
Julkinen

FIVA 51/01.01.01/2021

erityisratkaisuille. Vaikka uudistus joltain osin vähentääkin vakavaraisuuslaskennan riskiperusteisuutta, Euroopassa on pyrittävä siihen, että Basel-standardit saatetaan voimaan mahdollisimman vähäisin poikkeuksin (tarvittaessa ehdotettuja siirtymäaikoja hyödyntäen). Jos Euroopassa tehdään merkittäviä poikkeuksia Basel-standardeihin, vaarana on, että myös muilla lainkäyttöalueilla kevennetään pankkisääntelyä. Tämä voisi johtaa eurooppalaisten ja suomalaisten pankkien kilpailu- ja häiriönsietokyvyn kannalta vahingolliseen sääntelykilpailuun.

Muilta osin Finanssivalvonta viittaa talousvaliokunnalle asiassa toimitettuun lausuntoon.

FINANSSIVALVONTA

Sähköisesti allekirjoitettu

Helenius Jyri
91237260D

Jyri Helenius
Apulaisjohtaja, osastopäällikkö

Walo Virva
91243197X

Virva Walo
Johtava lakimies